

Aneks III

**Komisja Maryjna
Konferencji Episkopatu Polski**

MARYJNE VADEMECUM DUSZPASTERZA*

**Wydawnictwo Paulinianum
Jasna Góra 2019**

Redakcja i korekta: Karolina Drózdź, Bożena Wieczorek-Berdys

Copyright © Komisja Maryjna Konferencji Episkopatu Polski, 2019
Copyright © Wydawnictwo Paulinianum, 2019

ISBN 978-83-66050-51-8

Wydawca: Wydawnictwo Paulinianum
ul. o. A. Kordeckiego 2, 42-225 Częstochowa tel. 34 37 77 357
wydawnictwo@paulinianum.pl
www.paulinianum.pl www.ksiegarniajasnagora.pl

---

* Przedruk z niewielkimi zmianami redakcyjno-korekcyjnymi za zgodą przewodniczącego Komisji Maryjnej KEP oraz Wydawnictwa Paulinianum.

SŁOWO WSTĘPNE

ARCYBISKUP
WAŁAW DEPO
METROPOLITA CZĘSTOCHOWSKI

Częstochowa, 15 sierpnia 2019 r.,
w uroczystość Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny

Rok duszpasterski 2018/2019 przeżywamy w Polsce pod bardzo znamienym hasłem: „W mocy Bożego Ducha”. Na tych drogach dziękujemy Bogu za dar Osoby i pontyfikatu św. Jana Pawła II, świętując 40. rocznicę jego pierwszej pielgrzymki do Ojczyzny. Już 4 czerwca 1979 roku Ojciec Święty Jan Paweł II na Jasnej Górze „zawierzył Matce Bożej Kościół, świat i Polskę”. Podczas spotkań na Jasnej Górze Papież potwierdził aktualność maryjnej drogi Kościoła, prowadzącej do Chrystusa.

W mocy i świetle Bożego Ducha realizujemy tę drogę. Jako Komisja Maryjna Episkopatu Polski, z myślą o teologach, duszpasterzach i wiernych – przygotowaliśmy *Maryjne vademecum duszpasterza*, by według myśli Soboru Watykańskiego II „w rozważaniach o szczególnej godności Bożej Rodzicielki i form Jej kultu, wystrzegać się na równi i wszelkiej fałszywej przesady i nadmiernej ciasnoty umysłu” (LG 67).

Pragnę w tym miejscu wyrazić wdzięczność P.T. Wszystkim Członkom Komisji Maryjnej KEP, którzy wspomogli ten dokument, a zwłaszcza o. prof. Grzegorzowi Bartosikowi OFMConv, ks. prof. Markowi Chmielewskiemu KUL oraz o. dr. Mariuszowi Tabulskiemu OSPPE.

Z błogosławieństwem na owocność współpracy z łaską za wstawiennictwem Maryi, Królowej Polski.

Arcybiskup Waław Depo,
Przewodniczący Komisji Maryjnej KEP

WPROWADZENIE

Komisja Maryjna Konferencji Episkopatu Polski uznała za wskazane przygotować tzw. *Maryjne vademecum duszpasterza*, czyli syntetyczne opracowanie wskazań duszpasterskich, dotyczących pielęgnacji i rozwoju kultu maryjnego w Kościele katolickim w Polsce.

Najświętsza Maryja Panna w historii Zbawienia i w historii Kościoła w Polsce odgrywała i odgrywa rolę wyjątkową. Pomni na wielkie rzeczy, które uczynił Jej Wszechmogący, a których również Ona dokonała w historii naszej Ojczyzny, pragniemy zachęcić duszpasterzy, aby nieustannie wprowadzali wiernych na „polską drogę maryjną” – drogę wierności Bogu, Jego przykazaniom, Ewangelii i Kościołowi. Niech Bogurodzica – Królowa i Matka nasza opiekuje się Kościołem w Polsce i wspiera nas w budowaniu Królestwa Bożego między Tatrami a Bałtykiem.

WYKAZ BIBLIOGRAFII

Dokumenty Nauczycielskiego Urzędu Kościoła

Sobór Watykański II, *Konstytucja dogmatyczna o Kościele „Lumen gentium”* (21 listopada 1964) – dalej: LG.

Paweł VI, *Adhortacja apostolska „Marialis cultus”* (2 lutego 1974) – dalej: MC.

Jan Paweł II, *Encyklika „Redemptoris Mater”* (25 marca 1987) – dalej: RM.

Benedykt XVI, *Maryja się rodzi, jest karmiona i wzrasta, aby być Matką*

Króla wieków. Przemówienie Ojca Świętego Benedykta XVI do uczestników XXIII Międzynarodowego Kongresu Mariologiczno-Maryjnego, Castel Gandolfo, Święto Narodzenia Najświętszej Maryi Panny, 8 września 2012 r., „L’Osservatore Romano” 33(2012), nr 10-11, s. 20.

Franciszek, *Adhortacja „Evangelii gaudium”* (24 listopada 2013), nr 284-288.

Kongregacja Wychowania Katolickiego, *List „Maryja Dziewica w formacji intelektualnej i duchowej”* (25 marca 1988); tekst polski w: J. Królikowski, *Maryja w pamięci Kościoła. Mariologia*, cz. 1, Tarnów 2014, s. 317-332.

Matka Odkupiciela Matką Kościoła. Dokumenty. Na zlecenie Komisji Maryjnej Episkopatu Polski, wybór i oprac. Instytut Prymasowski Ślubów Narodu, Warszawa 1990.

II Polski Synod Plenarny (1991-1999), Poznań 2001.

Papieska Międzynarodowa Akademia Maryjna, *Matka Pana. Pamięć – obecność – nadzieja. Niektóre aktualne zagadnienia dotyczące postaci i misji Najświętszej Dziewicy Maryi*, Watykan 2000, tekst polski w: „Salvatoris Mater” 4(2003) nr 3, s. 311-396 – dalej: MP.

Papieska Międzynarodowa Akademia Maryjna, *Matka Boża w badaniach teologicznych i nauczaniu*, „Salvatoris Mater” 10(2008), nr 1, s. 341-348 – dalej: MBB.

Kongregacja ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów, *Dyrektorium o pobożności ludowej i liturgii. Zasady i wskazania* (17 grudnia 2001), Poznań 2003, rozdz. 5: *Cześć oddawana Matce Bożej*.

Opracowania

Nauczycielka i Matka. Adhortacja Pawła VI „Marialis cultus” na temat rozwoju należycie pojętego kultu maryjnego. Tekst i komentarze, red. S. C. Napiórkowski OFMConv, Lublin 1991.

Siwak W., *Jaka Maryja dla XXI wieku? Maryja w korelacjach z Bogiem, Kościołem i człowiekiem*, „Salvatoris Mater” 11(2009), nr 4, s. 195-248.

Matka i Mistrzynie. Obecność Maryi w formacji intelektualnej i duchowej, red. J. Kumala, Licheń Stary 2010 – dalej: MM.

Bartosik G., *Matka odwiedzająca swe dzieci. Peregrynacja obrazu Matki Bożej Jasnogórskiej w Świętym Wizerunku Nawiedzenia jako okazja do ożywienia kultu maryjnego i zdynamizowania życia parafii*, w: *Matka Boga i ludzi. Wybrane zagadnienia z mariologii*, red. G. M. Bartosik OFMConv, P. Warchoł OFMConv, Seria „Bibliotheca Kolbiana. Monografie”, t. 2, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego. Wydział Teologiczny. Centrum Studiów Mariologicznych „Kolbianum”, Wydawnictwo OO. franciszkanów, Niepokalanów 2016, s. 135-156.

---

1. SYTUACJA I WYZWANIA, WOBEC KTÓRYCH STAJE DZISIAJ MARIOLOGIA I KULT MARYJNY

1.1. Radości i znaki nadziei

• Najważniejszym znakiem nadziei dla każdego człowieka jest Chrystus Zmartwychwstały, przez którego Bóg pojednał wszystko ze sobą (Kol 1, 19-20) i który przynosi nam zbawienie.

• Znakiem nadziei jest dokonująca się zmiana ludzkiej mentalności, której wyrazem są coraz częstsze postawy wzajemnej solidarności, współpracy i wzajemnego uzupełniania się (komplementarności) zarówno w skali relacji międzyludzkich, jak i międzynarodowych.

• Proces tzw. „globalizacji współzawodniczącej” coraz częściej zastępuje tzw. „globalizacja kooperatywna”, polegająca na dążeniu do wspólnego dobra i pokoju. Jej przejawem jest rozrastający się ruch wolontariatu.

• Czytelny i ważny znakiem nadziei, jaki otrzymała ludzkość od Pana Boga, jest osoba Najświętszej Maryi Panny Wniebowziętej, która jest Matką Jezusa – Źródła Życia oraz Matką wszystkich żyjących (por. MP 3). „Ona przyświeca pielgrzymującemu ludowi Bożemu jako znak pewnej nadziei i pociechy” (por. LG 68).

• Rozwijający się kult Niepokalanego Serca Maryi.

• Zapał pielgrzymkowy.

• Moc modlitwy różańcowej i stale pogłębiająca się świadomość jej medytacyjnego charakteru.

1.2. Niepokoje współczesnego człowieka (pr. MP 2)

• Bolesne doświadczenia ostatniego stulecia, które było czasem krwawych dyktatur, walczącego ateizmu, ludzkich tragedii wynikających z nienawiści między ludźmi i narodami. Te zarzewia niezgody, niestety, nie zostały jeszcze zażegnane, sprawiając, że nieustannie wisi nad ludzkością groźba terroryzmu i wojny.

• Problemy ekonomiczne. Pogłębia się przepaść między ludźmi bardzo bogatymi a bardzo ubogimi, a głód i choroby stają się przyczyną śmierci milionów osób.

- Problemy w sferze ekologii. Lęk przed przyszłością całej planety, w związku ze szkodami, jakie współczesna cywilizacja wyrządza całej naturze.

- Niepokoje etyczne i społeczne. Rozprzestrzenia się kultura śmierci, następuje rozpad instytucji rodziny, wysoki procent bezrobocia zmusza miliony ludzi do emigracji zarobkowej. Pojawia się agresja wobec godności kobiety, przemoc wobec dzieci i gwałt zadawany ich dzieciństwu.

- Wzrastające poczucie samotności człowieka zamkniętego w rzeczywistości wirtualnej. Brak umiejętności tworzenia relacji międzyludzkich. Często młodzi ludzie swoim domem nazywają „wirtualną sieć”. Dla wielu z nich nie ma autorytetów. Przyzwyczajeni są do traktowania każdego na „ty”. Wynika to z poczucia równości, jakiego doświadczają „w sieci”, mogąc wypowiedzieć swoją opinię bez żadnych ograniczeń.

- Wzrastająca liczba samobójstw. Choroby cywilizacyjne, np. depresja. Coraz więcej ludzi, by normalnie funkcjonować, potrzebuje specjalistycznych terapii.

- W samym Kościele: tendencje neopelagianizmu i neognostycyzmu, w którym postrzega się człowieka jako byt, który sam może zależeć jedynie od jego własnych sił, a Chrystus jest ukazywany tylko jako wzorzec, a nie jako Zbawiciel, który przemienia kondycję ludzką i łączy nas z Ojcem mocą Ducha Świętego.

- Fałszywa antropologia: człowiek nie jest widziany jako byt stworzony i obdarzony Bożym powołaniem, lecz jako byt autonomiczny, gdzie sam może ustalać reguły i określać swoją tożsamość (np. ideologia *gender*).

1.3. Problemy, z którymi spotyka się kult maryjny (por. MBB 2)

- Posoborowy kryzys mariologii i kultu maryjnego, który w większości krajów trwa nadal.

- Brak odpowiedniej formacji mariologicznej przyszłych duszpasterzy w seminariach. Liczba godzin wykładowych mariologii jest ograniczona. Mariologia często wykładana jest przez wykładowców nieprzygotowanych do tego i traktowana jest jako dodatek do chrystologii lub eklezjologii.

- Źle rozumiana tzw. poprawność teologiczna, która w imię wypaczonego rozmiennienia chrystocentryzmu deprecjonuje kult maryjny.

- Redukcjonizm teologiczny (unikanie trudnych tematów w mariologii, np. kwestii wieczystego dziewictwa NMP i gotowość zrezygnowania z niektórych dogmatów wiary katolickiej).

• Obojętność „rozpowszechniona przede wszystkim w środowiskach «arystokracji teologicznej», która odsyła mariologię do czci i pobożności ludowej albo do duchowości, uważając ją za niegodną miana nauki teologicznej” (MBB 2).

• Przenoszenie i przenikanie na grunt Kościoła katolickiego wspólnot i modeli duszpasterskich protestanckich (np. zielonoświątkowych, Kursu Alfa), w których brak jest obecności Maryi. Traktowanie Maryi jedynie jako jednej ze świętych.

• Brak zrozumienia przez wiernych treści dogmatów maryjnych, zwłaszcza Niepokalanego Poczęcia i Wniebowzięcia NMP.

• Brak zrozumienia potrzeby zadośćuczynienia, pokuty i przebłagania za grzechy, o co prosiła Maryja w Fatimie i w wielu innych objawieniach.

• Wojujący feminizm deprecjonujący rolę Maryi jako wzoru dla kobiet.

• Wzrastająca obojętność na *sacrum*.

• Ciągłe obecne tendencje zbyt „emocjonalnego” podejścia do osoby Maryi, a za mało rozumowe i apelujące do woli, do działania. Zbyt mały nacisk na „wzorczość” Maryi, np. na naśladowanie Jej drogi wiary.

2. DROGI POZNAWANIA MARYI I ODDAWANIA JEJ CZCI

Wskazówki dotyczące kultu maryjnego pragniemy przedstawić w kluczu pięciu dróg, na których Maryja jest obecna i poznawana przez ludzi, oraz na których możemy ją czcić. Pierwsza droga – to droga liturgii (*sacrae liturgiae via*). Trzy kolejne drogi to rozróżnienie, jakie sformułował papież Benedykt XVI 8 września 2012 roku, przemawiając w Castel Gandolfo do mariologów całego świata. Te drogi to: droga prawdy (*via veritatis*), droga piękna (*via pulchritudinis*) i droga miłości (*via amoris*). Piąta droga doświadczenia (*via experientiae*) została zaczerpnięta z dokumentu Papieskiej Akademii Maryjnej z roku 2000 pt. *Matka Pana*.

2.1. Droga liturgii (*sacrae liturgiae via*)

• Należy dołożyć wszelkich starań, aby z pełnym przeżyciem i jak najpiękniej celebrować liturgię. Warto wykorzystać wszelkie możliwości, jakie daje liturgia dla szerzenia czci Matki naszego Pana, dlatego zachęca się duszpasterzy do korzystania z bogactwa i piękna formularzy mszalnych zawartych w *Zbiorze Mszy o Najświętszej Maryi Pannie* (Poznań 1998).

• Należy nieustannie przypominać, że kult maryjny nie jest dodatkiem do kultu i pobożności chrześcijańskiej, ale stanowi jego integralną część.

• W kulcie maryjnym należy przede wszystkim ukazywać godność i misję Najświętszej Maryi Panny w relacji do poszczególnych Osób Bożych i Kościoła. Trzeba wcielać w życie (zwłaszcza w kazaniach okolicznościowych, katechezach i nabożeństwach pozaliturgicznych) zasady odnowy kultu maryjnego sformułowane przez papieża Pawła VI w adhortacji *Marialis cultus*:

- zasadę trynitarną, chrystologiczną i pneumatologiczną;
- zasadę biblijną, liturgiczną i hierarchii nabożeństw maryjnych;
- zasadę eklezjologiczną, antropologiczną i ekumeniczną;
- zasadę naśladowania Maryi w pobożności.

• Z liturgii Kościołów Wschodnich warto zaczerpnąć piękne formy ich kultu maryjnego, takie jak np. kult ikon czy śpiew hymnów maryjnych (np. Akatystu).

- Nie należy mieszać liturgii z nabożeństwami maryjnymi.

2.2. Droga prawdy (*via veritatis*)

• Podstawą właściwego szerzenia kultu i czci Matki Bożej jest właściwe przygotowanie teologiczne duszpasterzy. Mariologia winna być wykładana przez osoby kompetentne, posiadające minimum licencjat z teologii ze specjalizacją z mariologii.

• Poprzez studium przyszły duszpasterz powinien poznać kompetentnie biblijne podstawy kultu maryjnego, dogmaty maryjne, nauczanie *Magisterium Ecclesiae* na temat roli Maryi w tajemnicy Chrystusa i Kościoła. Powinien także zapoznać się z innymi źródłami teologicznymi mówiącymi o Najświętszej Maryi Pannie.

• Wiedzę mariologiczną duszpasterze mogą pogłębiać w odpowiednich ośrodkach naukowych, takich jak: Papieski Wydział Teologiczny „Marianum” w Rzymie, Centrum Studiów Mariologicznych UKSW „Kolbianum” w Niepokalanowie, katedry mariologii na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II w Krakowie i na Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, Katedra Pneumatologii, Eklezjologii i Mariologii Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II oraz w innych ośrodkach, takich jak np.: Centrum Formacji Maryjnej w Licheniu Starym czy Instytucie Maryjnym na Jasnej Górze.

• Warto, w ramach tzw. formacji młodych kapłanów, dać im możliwość odbycia studiów licencjackich kanonicznych z teologii ze specjalizacją z mariologii.

- Warto oddelegować na studia mariologiczne także diecezjalnych duszpasterzy wspólnot maryjnych.

- Sobór Watykański II zaznaczył, że nie zamierza „przedstawić pełnej nauki o Maryi ani rozstrzygać kwestii jeszcze nie całkowicie wyjaśnionych pracą teologów. Zachowują tedy nadal swoje prawo poglądy, jakie w szkołach katolickich swobodnie podaje się o Tej, która w Kościele świętym zajmuje miejsce najwyższe po Chrystusie, a zarazem nam najbliższe” (LG 54). Zgodnie z tą nauką nie należy potępiać i zwalczać poglądów, które nie znalazły swego odzwierciedlenia w nauce soborowej, ale jednak nie zostały uznane. Chodzi tu przede wszystkim o kwestię wszechpośrednictwa łask NMP i jej tytuł Współodkupicielki. Zgodnie z *Deklaracją Częstochowską* Międzynarodowej Papieskiej Akademii Maryjnej z 1996 roku zagadnienia te wymagają dalszego pogłębienia teologicznego. Warto badać te tytuły „w nowej, trynitarnej, eklezjologicznej i antropologicznej perspektywie” (por. *Richiesta della definizione del dogma di Maria Mediatrix, Corredentrice e Avvocata. Dichiarazione della Commissione teologica del Congresso di Częstochowa*, „L’Osservatore Romano” 137(1997), nr 126, s. 10).

- Niezwykle istotną sprawą jest kwestia języka, jakim jest przekazywana nauka o Matce Bożej i w jakim są formułowane modlitwy i głoszone kazania. Trzeba dołożyć wszelkich starań, aby język ten był zrozumiały dla współczesnych ludzi, zwłaszcza dla młodego pokolenia i był poprawny teologicznie.

- Ważne jest włączenie w propagowanie zdrowej mariologii współczesnych środków społecznego komunikowania, zwłaszcza środków i komunikatorów elektronicznych tak, aby prawdy wiary dotyczące Maryi, przekazywane w kazaniach, homiliach, katechezach i wykładach oraz teksty modlitw maryjnych mogły dotrzeć do jak największej liczby osób, zwłaszcza do ludzi młodych.

- Najważniejszą drogą przekazywania treści maryjnych i maryjnego sposobu życia i duszpasterstwa pozostaje osobiste świadectwo i kontakt z drugim człowiekiem.

- Potrzeba wyjaśniania, zwłaszcza w homiliach i kazaniach treści dogmatów maryjnych oraz nauki Kościoła o Najświętszej Maryi Pannie.

2.3. Droga piękna (*via pulchritudinis*)

- Maryja Niepokalana jest Bożym Arcydziełem. Jest taką Osobą, jaką zaplanował Bóg w momencie stworzenia. Ona nigdy nie podlegała grzechowi i nigdy grzechu nie popełniła. Zawsze pełniła wolę Bożą. Zadaniem uczniów Chrystusa jest zatem wpatrywać się w Jej piękno, by ją naśladować. Ona jest wzorem wiary, nadziei, miłości i zjednoczenia z Chrystusem. Ona jaśniej nam jako wzór cnót.

Ona uczy nas posłuszeństwa Słowu Bożemu i natchnieniom Ducha Świętego. Naśladowanie Jej – *imitatio* jest najlepszą, najbardziej wymagającą i najowocniejszą formą wielbienia Pana Boga i oddawania czci Maryi.

- W sposób szczególny Maryja jest wzorem piękna wewnętrznego i duchowego dla wszystkich kobiet. Ją należy ukazywać wszystkim kobietom (od najmłodszych do najstarszych) jako wzór do naśladowania w oddawaniu czci Panu Bogu i służbie bliźnim, pełnej prawdziwej realizacji człowieczeństwa.

- Trzeba zabiegać o to, aby w świątyniach, salach duszpasterskich i naszych mieszkaniach znajdowały się piękne wizerunki Najświętszej Maryi Panny. Zachwyt nad Jej pięknem powinien otwierać i zachęcać zarówno duszpasterzy, jak i wiernych do naśladowania Jej – całej Pięknej, Niepokalanej i oddanej Bogu.

- Należy zdecydowanie walczyć z kiczem, jaki można spotkać w niektórych wyobrażeniach Maryi.

- Warto popierać w swojej parafii, a także organizować z parafianami takie wyjazdy, których celem jest uczestniczenie w wydarzeniach kulturalnych (koncert, wystawa, teatr, kino i inne), w czasie których ukazywana jest Maryja w całym swoim pięknie.

2.4. Droga miłości (*via amoris*)

Droga miłości to uprzywilejowany sposób oddawania czci Maryi. Powinien on przenikać i obejmować każdą z form pobożności maryjnej. Do kroczenia tą drogą są wezwani wszyscy uczniowie Chrystusa, poczynając od duchowieństwa: pasterzy Kościoła i teologów, wspólnoty zakonne, poprzez rodziny, aż po dzieci i młodzież.

- Podstawową formą drogi miłości jest naśladowanie i upodabnianie się do Maryi w Jej posłuszeństwie Bogu oraz miłości bliźniego.

- Drugą ważną formą kultu Maryi jest przyzywanie Jej wstawiennictwa w naszych potrzebach osobistych, rodzinnych, parafialnych i ogólnonarodowych. Szczególnie należy zalecać modlitwę różańcową oraz sprawdzone tradycją nowenny i inne formy funkcjonujące we wspólnotach lokalnych.

- Istotną formą kultu maryjnego i „doskonałym nabożeństwem do Najświętszej Maryi Panny” jest praktyka oddania się Jej na własność na wzór św. Ludwika Grignion de Montfort i innych wielkich świętych, takich jak: św. Maksymilian

Maria Kolbe, św. Jan Paweł II, czcigodny Sługa Boży Kardynał Stefan Wyszyński.

- Niezwykłą rolę w życiu Kościoła może odegrać pobożność ludowa, która łączy egzystencję zwykłych ludzi z naszą duchową Matką. Należy podtrzymywać zakorzenione w historii i tradycji naszego narodu ludowe formy pobożności maryjnej, pamiętając zawsze o obowiązku czuwania duszpasterza nad formami tejże pobożności.

- Szczególne miejsce w kulcie Błogosławionej Dziewicy odgrywają sanktuaria maryjne. Winny być one nie tylko miejscem modlitwy i sprawowania sakramentów, ale także miejscem formacji chrześcijańskiej w duchu maryjnym.

- Warto kontynuować tradycję pielgrzymek do sanktuariów maryjnych, zwłaszcza do Narodowego Sanktuarium na Jasnej Górze. Dobre przygotowanie duszpasterskie sprawi, że może mieć ona formę rekolekcji w drodze, a także służyć prawidłowej formacji maryjnej.

- Trzeba pamiętać i przypominać osobom powierzonym naszej duszpasterskiej pieczy, że kult maryjny jest jednym z najskuteczniejszych narzędzi w walce z szatanem.

- Zgodnie ze wskazaniami papieża św. Jana Pawła II i Franciszka, należy ukazywać maryjny wymiar dzieła Nowej Ewangelizacji. Maryja jako Gwiazda Nowej Ewangelizacji nie tylko ukazuje dzisiejszemu światu Jezusa, ale przykładem swojego życia rozświetla mroki dzisiejszego świata, odsłaniając piękno i radość Chrystusowej Ewangelii.

2.5. Droga doświadczenia (*via experientiae*)

- Należy przypominać i podkreślać rolę Maryi w historii Polski dla obrony tożsamości narodowej i katolickiej naszej Ojczyzny (znaczenie Jasnej Góry). Warto przypominać, że maryjny rys duszpasterstwa to wierność wielowiekowej, sprawdzonej, polskiej tradycji.

- Niezwykle cenne i skuteczne dla propagowania kultu maryjnego jest ukazywanie przykładów życia wielkich świętych i mężów stanu – czcicieli Matki Bożej.

- *Jasnogórskie Śluby Narodu i Milenijny Akt oddania Polski Maryi w macierzyńską niewolę miłości* są nie tylko świadectwem zawierzenia losów Kościoła w Polsce Najświętszej Maryi Pannie. One są także wezwaniem do zachowywania

tych ślubów i nieustannego ponawiania słowem i konkretnym życiem *Aktu oddania się Maryi*.

- Należy popierać maryjną drogę w duszpasterstwie, której uczy papież Franciszek w adhortacji *Evangelii gaudium*, a na którą wielokrotnie wskazywał św. Jan Paweł II. Z jednej strony jest to wezwanie do czułości i delikatności, zwłaszcza w stosunku do ludzi potrzebujących pomocy. Z drugiej zaś strony przykłady świętych pokazują, że wielcy czciciele Maryi byli osobami bardzo mężnymi, gotowymi znosić utrapienia więzienia i męczeństwo (św. Maksymilian Kolbe, św. Jan Paweł II, Sługa Boży Kardynał Stefan Wyszyński).

- Należy nieustannie przypominać, że maryjny rys duszpasterstwa, to także odpowiedź na prorocką posługę Maryi w stosunku do świata, która najwyraźniej stała się widoczna podczas objawień Maryi w Fatimie. Stąd poleca się wprowadzić w każdej parafii nabożeństwa Pierwszych Sobót miesiąca.

- Należy przypomnieć wiernym, że istotne elementy obchodzenia nabożeństw Pierwszych Sobót miesiąca to:

- spowiedź św. (w pierwszą sobotę lub wcześniej);
- komunia św. wynagradzająca;
- odmówienie jednej części Różańca św.;
- piętnastominutowe rozmyślanie nad tajemnicami różańcowymi.

- Znaczącą rolę w życiu duchowym i duszpasterskim parafii mogą odegrać wspólnoty, ruchy i bractwa o charakterze maryjnym (np. Koła Żywego Różańca, Rycerstwo Niepokalanej, Ruch Pomocników Matki Kościoła, Legion Maryi, Ruch Rodzin Nazaretańskich). Należy otoczyć te wspólnoty troską duszpasterską, mobilizować do podejmowania konkretnych inicjatyw ewangelizacyjnych oraz troszczyć się o odmłodzenie ich składu).

- Należy kontynuować tradycyjne, sprawdzone formy kultu maryjnego (modlitwa *Anioł Pański*, nabożeństwa różańcowe i majowe, Apel Jasnogórski, Pierwsze Soboty miesiąca) ale także być otwartym na nowe formy (maryjne nabożeństwa biblijne, Akatyst, itp.).

3. NIEPRAWIDŁOWOŚCI W KULCIE MARYJNYM

Główne nieprawidłowości mogące pojawiać się w kulcie maryjnym wskazał papież Paweł VI w adhortacji *Marialis cultus* z 2 lutego 1974 roku.

W oparciu o numer 38. tejże adhortacji należy pamiętać, że duszpasterz powinien unikać:

- przekraczania granic zdrowej teologii;

- małoduszności, która prowadzi do pomniejszenia wielkości Maryi oraz Jej zadań;
- łatwowierności i przesadnego szukania nowości czy nadzwyczajnych wydarzeń. Nie wolno szerzyć czy propagować kultu pseudo-prorocत्व, niezatwierdzonych oficjalnie przez Kościół;
- przeceniania praktyk zewnętrznych;
- rozdźwięku między wyrażanymi formami pobożności a praktyką chrześcijańskiego życia;
- lekceważenia prawdy historycznej na korzyść legend czy fałszu;
- szukania własnej korzyści z propagowania kultu maryjnego.

Niech niniejsze *Maryjne vademecum duszpasterza* będzie zachętą do zaproszenia Maryi do swojego życia osobistego i pracy duszpasterskiej, aby Ona pomagała nam głosić życiem i słowami Chwałę Pana i budować Królestwo Boże w konkretnych miejscach zgodnie z aktualnymi potrzebami i miejscowymi uwarunkowaniami Kościoła.

Arcybiskup Wacław Depo
Metropolita Częstochowski,
Przewodniczący Komisji Maryjnej
Konferencji Episkopatu Polski

Częstochowa – Jasna Góra, 6 kwietnia 2019 r.

MARYJNE WSKAZÓWKI DLA DUSZPASTERZA (SYNTEZA)

1. Tak jak Maryja, całym swoim życiem: czynami i słowami, uwielbiaj Boga w Trójcy Świętej Jedyne.

2. Na wzór św. Maksymiliana, św. Jana Pawła II i Sługi Bożego Kardynała Stefana Wyszyńskiego zawierzaj codziennie Maryi siebie i osoby powierzone twej kapłańskiej pieczy.

3. Prawdziwa pobożność maryjna polega na zachowywaniu na wzór Maryi Bożych przykazań. Bądź wierny Panu Bogu we wszystkim, poczynając od małych rzeczy. Proś Niepokalaną, aby pomagała ci codziennie pełnić wolę Pana Boga.

4. Na wzór Maryi karm się codziennie słowem Bożym. Niech Ono cię oczyszcza i prowadzi. Niech pomocą w tym będzie codzienne odmawianie Różańca Świętego, połączone z rozważaniem Ewangelii.

5. Maryja jest konkretną Osobą. Niech w twoim życiu i twoim duszpasterstwie będzie widoczne, że kochasz Najświętszą Maryję Pannę – Matkę Boga i twoją Matkę duchową. Nie wstydz się uczuciowości w twojej relacji do Maryi i w duszpasterstwie maryjnym. Wraz z twoimi parafianami sprawiaj Maryi niespodzianki.

6. Na wzór Maryi w Ain-Karim i Kanie Galilejskiej spiesz bliźnim z pomocą, nie czekając na to, aż oni o to poproszą. Miej oczy i serce otwarte na potrzeby drugiego człowieka. Miej miłosierne serce na wzór Matki Miłosierdzia.

7. Staraj się z pełnym przeżyciem, jak najpiękniej celebrować liturgię. Pamiętając o obecności Maryi pod krzyżem, zapraszaj Ją, aby towarzyszyła ci przy składaniu eucharystycznej Ofiary Jej Syna i wspomagała jak najgodniej przyjąć Go do serca w Komunii świętej. Wykorzystuj wszelkie możliwości, jakie daje ci liturgia, dla szerzenia czci Matki naszego Pana. Często sięgaj po bogactwo i piękno formularzy mszalnych, zawartych w *Zbiorze Mszy o Najświętszej Maryi Pannie* (Poznań 1998).

8. Pogłębiaj swoją wiedzę teologiczną o Najświętszej Maryi Pannie, abyś z bogactwa swego serca i umysłu mógł ubogacać innych.

9. Ukazuj godność i misję Najświętszej Maryi Panny w relacji do poszczególnych Osób Bożych i Kościoła. Wcielaj w życie (zwłaszcza w kazaniach okolicznościowych, katechezach i nabożeństwach pozaliturgicznych) zasady odnowy

kultu maryjnego sformułowane przez papieża Pawła VI w adhortacji *Marialis cultus*.

10. Bądź wierny polskiej drodze maryjnej, podkreślając rolę Królowej Polski i Jej jasnogórskiego sanktuarium dla zachowania wiary i tożsamości narodowej naszego narodu.

11. Jak Maryja stawiaj w centrum wszystkiego Chrystusa i ucz się od Niej zanoszenia Go innym z pośpiechem, radością i uśmiechem. Niech Ona uczy cię gorliwości apostołskiej i troski o zbawienie ludzi.

12. Korzystaj jak najpełniej z nowych możliwości technicznych dla głoszenia chwały Bożej i szerzenia czci Maryi.

13. W chwilach pokus przyzywaj ratunku i pomocy Maryi, która jest obok Chrystusa główną Przeciwniczką szatana.

14. Na pamiątkę Wielkiej Soboty pielęgnuj zwyczaj soboty jako dnia maryjnego, dnia wiary Maryi, która mimo śmierci Syna nie zwątpiła w Jego Zmartwychwstanie. Przeżywaj Pierwsze Soboty miesiąca jako wynagrodzenie Najświętszemu Sercu Maryi według objawień fatimskich. W chwilach trudu i doświadczeń życiowych wpatruj się w Nią i proś o wsparcie.

15. Troszcz się o to, aby w twojej świątyni, salach duszpasterskich, w twoim mieszkaniu oraz na terenie parafii były piękne wizerunki Najświętszej Maryi Panny. Niech zachwyt Jej pięknem otwiera cię i innych na naśladowanie Jej – całej Pięknej i Niepokalanej.

*Aneks***JASNOGÓRSKIE ŚLUBY NARODU POLSKIEGO***

**Złożone na Jasnej Górze 26 sierpnia 1956 roku,
w czasie uroczystości Najświętszej Maryi Panny Jasnogórskiej**

Wielka Boga-Człowieka Matko!

Bogarodzico Dziewico, Bogiem sławiona Maryjo!

Królowo świata i Polski Królowo!

Gdy upływają trzy wieki od radosnego dnia, w którym zostałaś Królową Polski, oto my, Dzieci Narodu polskiego i Twoje Dzieci, krew z krwi przodków naszych, stajemy znów przed Tobą, pełni tych samych uczuć miłości, wierności i nadziei, jakie ożywiały ongiś ojców naszych.

My, Biskupi polscy i królewskie kapłaństwo, lud nabyty zbawczą krwią Syna Twojego, przychodzimy, Maryjo, znów do tronu Twego, Pośredniczko łask wszelkich, Matko miłosierdzia i wszelkiego pocieszenia.

Przynosimy do stóp Twoich niepokalanych całe wieki wierności Bogu i Kościołowi Chrystusowemu – wieki wierności szczytnemu posłannictwu Narodu, omytego w wodach chrztu świętego.

Składamy u stóp Twoich siebie samych i wszystko, co mamy: rodziny nasze, świątynie i domostwa, zagony polne i warsztaty pracy, pługi, młoty i pióra, wszystkie wysiłki myśli naszej, drgnienia serc i porywy woli.

Stajemy przed Tobą pełni wdzięczności, żeś była nam Dziewicą Wspomożycielką wśród chwały i wśród straszliwych klęsk tylu potopów.

Stajemy przed Tobą pełni skruchy, w poczuciu winy, że dotąd nie wykonaliśmy Ślubów i przyrzeczeń ojców naszych.

Spojrzyj na nas, Pani łaskawa okiem miłosierdzia Twego i wysłuchaj potężnych głosów, które zgodnym chórem rwą się ku Tobie z głębi serc wielomilionowych zastępów oddanego Ci ludu Bożego.

Królowo Polski! Odnawiamy dziś Śluby przodków naszych i Ciebie za Patronkę naszą i za Królową Narodu polskiego uznajemy.

Zarówno siebie samych, jak i wszystkie ziemie polskie i wszystek lud polecamy Twojej szczególnej opiece i obronie.

Wzywamy pokornie Twej pomocy i miłosierdzia w walce o dochowanie wierności Bogu, Krzyżowi i Ewangelii, Kościołowi świętemu i jego pasterzom,

---

* Jasnogórskie Śluby Narodu Polskiego stały się programem odnowy moralnej i duchowej w czasie tzw. Wielkiej Nowenny (1957-1966), przygotowującej Naród i Kościół do milenium Chrztu Polski. Odnawiane są w uroczystość Matki Bożej Częstochowskiej 26 sierpnia, we wszystkich kościołach po kazaniu lub homilii.

Ojczyźnie naszej świętej, chrześcijańskiej przedniej straży, poświęconej Twojemu Sercu Niepokalanemu i Sercu Syna Twego. Pomnij, Matko-Dziewico, przed obliczem Boga na oddany Tobie Naród, który pragnie nadal pozostać królestwem Twoim pod opieką najlepszego Ojca wszystkich narodów ziemi.

Przyrzekamy uczynić wszystko, co leży w naszej mocy, aby Polska była rzeczywistym Królestwem Twoim i Twojego Syna, poddanym całkowicie pod Twoje panowanie, w życiu naszym osobistym, rodzinnym, narodowym i społecznym.

[*lud mówi:*] Królowo Polski, przyrzekamy!

Matko łaski Bożej! Przyrzekamy Ci strzec w każdej duszy polskiej daru łaski jako źródła Bożego życia.

Pragniemy, aby każdy z nas żył w łasce uświęcającej i był świątynią Boga, aby cały Naród żył bez grzechu ciężkiego,

aby stał się Domem Bożym i Bramą niebios dla pokoleń wędrujących przez polską ziemię – pod przewodem Kościoła katolickiego – do Ojczyzny wiecznej.

[*lud mówi:*] Królowo Polski, przyrzekamy!

Święta Boża Rodzicielko i Matko dobrej rady! Przyrzekamy Ci, z oczyma utkwionymi w Żłóbek Betlejemski, że odtąd wszyscy staniemy na straży budzącego się życia.

Walczyć będziemy w obronie każdego dziecięcia i każdej kołyski równie mężnie, jak ojcowie nasi walczyli o byt i wolność Narodu, płacąc krwią własną.

Gotowi jesteśmy raczej śmierć ponieść, aniżeli śmierć zadać bezbronnym.

Dar życia uważać będziemy za największą łaskę Ojca wszelkiego życia i za najcenniejszy skarb Narodu.

[*lud mówi:*] Królowo Polski, przyrzekamy!

Matko Chrystusowa i Domie złoty! Przyrzekamy Ci stać na straży nierozwawalności małżeństwa, bronić godności kobiety, czuwać na progu ogniska domowego, aby przy nim życie Polaków było bezpieczne.

Przyrzekamy Ci umacniać w rodzinach królowanie Syna Twego Jezusa Chrystusa, bronić czci imienia Bożego, wszczepiać w umysły i serca dzieci ducha Ewangelii i miłości ku Tobie, strzec prawa Bożego, obyczajów chrześcijańskich i ojczystych.

Przyrzekamy Ci wychować młode pokolenie w wierności Chrystusowi, bronić go przed bezbożnictwem i zepsuciem i otoczyć czujną opieką rodzicielską.

[*lud mówi:*] Królowo Polski, przyrzekamy!

Zwierciadło sprawiedliwości! Wsłuchując się w odwieczne tęsknoty Narodu, przyrzekamy Ci kroczyć za Słońcem sprawiedliwości, Chrystusem, Bogiem naszym.

Przyrzekamy usilnie pracować nad tym, aby w Ojczyźnie naszej wszystkie dzieci Narodu żyły w miłości i sprawiedliwości, w zgodzie i pokoju, aby wśród nas nie było nienawiści, przemocy i wyzysku.

Przyrzekamy dzielić się między sobą ochotnie plonami ziemi i owocami pracy, aby pod wspólnym dachem domostwa naszego nie było głodnych, bezdomnych i płaczących.

[*lud mówi:*] Królowo Polski, przyrzekamy!

Zwycięska Pani Jasnogórska! Przyrzekamy stoczyć pod Twoim sztandarem najświętszy i najcięższy bój z naszymi wadami narodowymi.

Przyrzekamy wypowiedzieć walkę lenistwu i lekkomyślności, marnotrawstwu, pijaństwu i rozwiązłości.

Przyrzekamy zdobywać cnoty: wierności i sumienności, pracowitości i oszczędności, wyrzeczenia się siebie i wzajemnego poszanowania, miłości i sprawiedliwości społecznej.

[*lud mówi:*] Królowo Polski, przyrzekamy!

Królowo Polski! Ponawiamy Śluby ojców naszych i przyrzekamy, że z wszelką usilnością umacniać i szerzyć będziemy w sercach naszych i w polskiej ziemi cześć Twoją i nabożeństwo do Ciebie, Bogarodzico-Dziewico, wstawiona w tyłu świątyniach naszych, a szczególnie w Twej jasnogórskiej stolicy.

Oddajemy Tobie szczególnym aktem miłości każdy polski dom i każde polskie serce, aby chwała Twoja nie ustawała w ustach naszych dnia każdego, a zwłaszcza w dni Twoich świąt.

Przyrzekamy iść w ślady Twoich cnót, Matko-Dziewico i Panno wierna, i z Twoją pomocą wprowadzać w życie nasze przyrzeczenia.

[*lud mówi:*] Królowo Polski, przyrzekamy!

W wykonaniu tych przyrzeczeń widzimy żywe wotum Narodu, milsze Ci od granitów i brązów. Niech nas zobowiązują do godnego przygotowania serc naszych na Tysiąclecie Chrześcijaństwa Polski.

W przededniu Tysiąclecia Chrztu Narodu naszego chcemy pamiętać o tym, że Ty pierwsza wyśpiewałaś narodom hymn wyzwolenia z niewoli i grzechu; że Ty pierwsza stanęłaś w obronie maluczkich i łaknących i okazałaś światu Słońce sprawiedliwości, Chrystusa, Boga naszego.

Chcemy pamiętać o tym, że Ty jesteś Matką naszej Drogi, Prawdy i Życia, że w Twoim obliczu macierzyńskim najpewniej rozpoznajemy Syna Twojego, ku któremu nas wiesziesz niezawodną dłoń.

Przyjmij nasze przyrzeczenia, umocnij je w sercach naszych i złóż przed oblicze Boga w Trójcy Świętej Jedyne. W Twoje dłonie składamy naszą przeszłość i przyszłość, całe nasze życie narodowe i społeczne, Kościół Syna Twego i wszystko, co miłujemy w Bogu.

Prowadź nas poprzez poddaną Ci ziemię polską do bram Ojczyzny niebieskiej. A na progu nowego życia sama okaż nam Jezusa, błogosławiony Owoc żywota Twojego. Amen.

**AKT ODDANIA POLSKI W MACIERZYŃSKĄ NIEWOLĘ MARYI,
ZA WOLNOŚĆ KOŚCIOŁA CHRYSZTUSOWEGO***

**Złożony na Jasnej Górze, 3 maja 1966 roku
w czasie uroczystości Najświętszej Maryi Panny Królowej Polski**

Ojcze nasz, któryś jest w niebie, Ojcze Pana naszego Jezusa Chrystusa, którego dałeś światu, za sprawą Ducha Świętego, przez Maryję Służebnicę Twoją, Bogurodnicę Dziewicę, Matkę Boga i Kościoła!

Ojcze wszystkich Dzieci Bożych, wszystkich narodów i ludów, od którego wszelkie ojcostwo pochodzi na niebie i na ziemi!

Wołamy dziś do Ciebie, przez Pana naszego Jezusa Chrystusa, Pośrednika między Niebem a ziemią, przez przyczynę Matki Chrystusowej i naszej Matki, i przez wstawiennictwo wszystkich świętych Patronów polskich.

Z błogosławionej woli Twojego Syna dotarli do naszej ziemi przed tysiącem lat Apostołowie Dobrej Nowiny, ustawili Krzyż – Znak Zbawienia i nadziei, i rozpoczęli chrzczyć proajców w imię Trójcy Świętej. Od tej chwili źródło wody żywej nieustannie spływa na głowy i serca dzieci Narodu polskiego. Zostaliśmy włączeni do wielkiej Rodziny Kościoła, Mistycznego Ciała Chrystusa. Przenikani duchem Wiary, Nadziei i Miłości, przyjmując ziarno Boże w serca nasze, przynosiliśmy owoc w cierpliwości. Przez dziesięć wieków pozostaliśmy, jako Naród ochrzczony, wierni Tobie, Twojemu Synowi, Jego Krzyżowi i Ewangelii, Kościołowi świętemu i Jego Pasterzom.

Dziś po zakończeniu rachunku sumienia w dziewięcioletniej Nowennie, która przygotowała nas do Tysiąclecia, po odnowieniu przyrzeczeń Chrztu świętego, Roku Wielkiego *Te Deum* Narodu polskiego wołamy do Ciebie z wdzięcznością: „Błogosławiona niech będzie Święta Trójca i nierozdzielna Jedność. Uwielbiamy Ją, gdyż okazała nad nami miłosierdzie swoje”.

W tysiączną rocznicę Chrztu Polski, powodowani uczuciem wdzięczności za powołanie naszego Narodu do nadprzyrodzonej Rodziny Chrystusowej, przyzywamy przed Twój Tron, Ojcze, wszystkie pokolenia, które przeszły w znaku wiary przez polską ziemię do Twojego nieba, jak również i te, które radują się obecnie z daru życia na polskiej ziemi.

Pragniemy dziś społem ubezpieczyć Kościół święty na drugie tysiąclecie, nie-naruszony skarb wiary przekazać nadchodzącym pokoleniom młodej Polski. Uczynimy to w niezawodnych dłoniach Matki Najświętszej, których opieki i pomocy doświadczyliśmy przez dzieje. Pełni wdzięczności za Matkę Chrystusową, którą Syn Twój dał Kościołowi Świętemu, wspominamy Jej krzepiącą obecność

---

* Milenijny Akt oddania Polski w macierzyńską niewolę Maryi jest odnawiany w uroczystość Matki Bożej Królowej Polski, 3 maja we wszystkich kościołach po kazaniu lub homilii.

w dziejach Kościoła w świecie i w Ojczyźnie naszej. Ona jedna wytrwała pod Krzyżem Chrystusa na Kalwarii, a dziś trwa w misterium Chrystusa i Kościoła. Ona zawsze trwała pod krzyżem naszego Narodu. Wspominając z wdzięcznością Jej macierzyńską opiekę nad dziećmi polskiej ziemi, którą za Jej Królestwo uważamy, świadomi, że dzięki Niej została uratowana wiara Narodu, pragniemy, Ojczy, w Twoim obliczu oddać Jej całkowicie umiłowaną Ojczyznę naszą, na nowe tysiąclecie wiary, za Kościół Twojego Syna.

Bogurodzico Dziewico, Matko Kościoła, Królowo Polski i Pani nasza Jasnogórska, dana nam, jako pomoc ku obronie Narodu polskiego! W obliczu Boga w Trójcy Świętej Jedyne, w głębokim zjednoczeniu z Głową Kościoła rzymskokatolickiego, Ojcem Świętym Pawłem VI, my, Prymas i Biskupi polscy, zebrani u stóp Twego Jasnogórskiego Tronu, otoczeni przedstawicielami całego wierzącego Narodu – duchowieństwa i ludu Bożego z diecezji i parafii, w łączności z Polonią światową, oddajemy dziś ufny sercem, w Twą wieczystą, macierzyńską niewolę miłości wszystkie dzieci Boże ochrzczonego Narodu i wszystko, co Polskę stanowi, za wolność Kościoła w świecie i w Ojczyźnie naszej, ku rozszerzeniu się Królestwa Chrystusowego na ziemi. Oddajemy więc Tobie w niewolę miłości za Kościół całą Polskę, umiłowaną Ojczyznę naszą, cały Naród polski, żyjący w Kraju i poza jego granicami.

Odtąd, Najlepsza Matko i nasza Królowo Polski, uważaj nas Polaków jako Naród za całkowitą własność Twoją, za narzędzie w Twych dłoniach na rzecz Kościoła świętego, któremu zawdzięczamy światło wiary, moce Krzyża, jedność duchową i pokój Boży. Czyn z nami, co chcesz! Pragniemy wykonać wszystko, czego zażadasz, byleby tylko Polska po wszystkie wieki zachowała nieskażony skarb wiary świętej, a Kościół w Ojczyźnie naszej cieszył się należną mu wolnością; bylebyśmy z Tobą i przez Ciebie, Matko Kościoła i Dziewico Wspomożycielko, stawali się prawdziwą pomocą Kościoła Powszechnego – ku budowaniu Ciała Chrystusowego na ziemi! Dla tego celu pragniemy odtąd żyć, jako Naród katolicki, przez pracę ku chwale Bożej i dla dobra Ojczyzny doczesnej. Oddani Tobie w niewolę, pragniemy czynić w naszym życiu osobistym, rodzinnym, społecznym i narodowym, nie wolę własną, ale wolę Twoją i Twojego Syna, która jest samą Miłością.

Oddając się Tobie za Kościół, który jest żyjącym i obecnym w świecie współczesnym Chrystusem, wierzymy, że przez Twoje ręce oddajemy się w niewolę samemu Chrystusowi i Jego sprawie na ziemi.

Ufamy, że tym aktem głębokim wiary i ufności wyjednamy Kościołowi świętemu wolność, a Ojczyźnie naszej Twą macierzyńską opiekę na nowe wiary tysiąclecie, Panno Chwalebna i Błogosławiona. Przyjmij naszą ufność, umocnij ją w sercach naszych i złóż przed obliczem Boga w Trójcy Świętej Jedyne. Amen.

KOMISJA MARYJNA KONFERENCJI EPISKOPATU POLSKI

Dzieje Komisji Maryjnej sięgają roku 1955. Początkowo była to Komisja Roku Królowej Polski. **Oficjalnie została powołana przez Konferencję Episkopatu Polski 16 września 1955 roku.** W skład Komisji weszli dwaj biskupi, ojcowie paulini oraz kapłan z Warszawy. Zadaniem Komisji był „protektorat nad obchodem 300-lecia obrania Maryi Królową Polski i Ślubów Jana Kazimierza”. Między posiedzeniami Komisji dochodziło do spotkań roboczych z udziałem członkiń instytutu Prymasa Wyszyńskiego. Ostatnie spotkanie Komisji Roku Królowej Polski odbyło się 24 listopada 1955 roku. Później całość przygotowania uroczystości podjęła Jasna Góra w łączności z uwięzionym Prymasem Wyszyńskim. Ksiądz Prymas proponował, aby na Jasnej Górze stworzyć Maryjne *consilium vigilantiae* nad Narodem.

W miejsce Komisji Roku Królowej Polski kard. Wyszyński po wyjściu z uwięzienia powołał **Komisję Maryjną Episkopatu**. Pierwsze jej spotkanie nastąpiło 3 grudnia 1956 roku. Komisja miała na celu koordynację działań duszpasterskich w okresie Wielkiej Nowenny.

Projekt Statutu Komisji Maryjnej zakładał trójdziałową strukturę działania: instytut Prymasowski – Jasna Góra – kurie. Komisja Maryjna była zwornikiem tych działań. Zadaniem instytutu było przygotowanie koncepcji programowych i materiałów duszpasterskich. Jasna Góra miała spełniać zadanie ogólnopolskiego ośrodka kultu Królowej Polski, kurie zaś miały wykonywać program Wielkiej Nowenny na terenie diecezji. Na czele instytutu stało Kolegium, poszczególne działy powierzono wyznaczonemu kierownikowi, który dobierał sobie współpracowników, tworząc Konsylium. Członków Kolegium oraz kierowników poszczególnych Konsyliów mianował Ksiądz Prymas.

Komisja ustaliła nowy podział duszpasterstw stanowych i zawodowych. Od 1956 roku ksiądz Prymas mianował duszpasterzy krajowych. W spisie z 1959 roku jako duszpasterz środowiska pisarzy katolickich widnieje bp Karol Wojtyła.

Komisja Maryjna powołała Jasnogórskie Studium Mariologiczne oraz podkomisję sanktuariów maryjnych tzw. Sekcję.

Komisja Maryjna, podobnie jak Komisja Duszpasterska, miała czuwać nad działalnością duszpasterską Kościoła w Polsce. Obie Komisje ściśle ze sobą współpracowały. Komisja Maryjna współpracowała również z Komisją Katechetyczną i Komisją Soborową, powołaną przez Episkopat na czas trwania Soboru Watykańskiego II.

W Komisji Maryjnej, oprócz najbardziej intensywnego programu Wielkiej Nowenny i Tysiąclecia Chrztu Polski, powstały następujące programy i inicjatywy: program Nawiedzenia Matki Bożej, Czuwania Soborowe, program Społecznej Krucjaty Miłości, „6 lat wdzięczności za 6 wieków obecności Matki Bożej

na Jasnej Górze”, ruch Pomocników Matki Kościoła. Komisja Maryjna została rozwiązana w dniu 11 marca 1996 roku.

Na nowo erygowana podczas obrad Zebrania Plenarnego Konferencji Episkopatu Polski w dniach **13 i 14 marca 2017 roku**. Przewodniczącym nowego gremium został metropolita częstochowski abp Wacław Depo.

POLSKIE TOWARZYSTWO MARIOLOGICZNE

Polskie Towarzystwo Mariologiczne (PTM) jest publicznym stowarzyszeniem wiernych (por. KPK kan. 298), erygowanym uchwałą 298. Konferencji Plenarnej Episkopatu Polski, obradującej w dniach 10-11 marca 1999 roku w Warszawie. Mając osobowość prawną cywilną i kościelną, prowadzi działalność na terenie całej Polski i ma zasięg ponaddiecezjalny. Jego siedziba mieści się w gmachu Metropolitalnego Seminarium Duchownego w Częstochowie (ul. Św. Barbary 41). Ściśle współpracuje z Papieską Międzynarodową Akademią Maryjną w Rzymie (PAMI) oraz z Komisją Maryjną Konferencji Episkopatu Polski.

Aktualnie PTM liczy 154 członków (stan na 31 sierpnia 2019). Wśród nich jest 52 profesorów i doktorów habilitowanych oraz 48 doktorów. Do Towarzystwa należy 7 arcybiskupów i biskupów, 65 księży diecezjalnych i 44 zakonnych, 6 siostr zakonnych oraz kilkunastu świeckich mężczyzn i kobiet. Dotychczas zmarło 21 członków.

Jego pierwszym przewodniczącym był ks. dr Teofil Siudy, pełniący tę funkcję przez trzy kadencje (1999-2008). Po nim, także przez trzy kadencje, pracami PTM kierował o. prof. dr hab. Grzegorz M. Bartosik OFMConv. Obecnie (2017-2020) przewodniczącym PTM jest ks. prof. dr hab. Marek Chmielewski.

Zasadnicze cele statutowe: działalność kształtowania duchowości i pobożności maryjnej, PTM realizuje przez naukową w zakresie mariologii, popularyzację wiedzy mariologicznej oraz działalność na rzecz należytego organizowania sympozjów i działalność wydawniczą. Dotychczas zwołało 23 sympozja, z których materiały ukazały się w serii „Biblioteka Mariologiczna” (23 tomy).

Oprócz tego liczne grono przedstawicieli PTM uczestniczy w organizowanych przez PAMI co cztery lata Międzynarodowych Kongresach Mariologiczno-Maryjnych oraz innych sesjach naukowych. Z inicjatywy Towarzystwa w 2007 roku Libreria Vaticana wydała po włosku publikację pt. *La Vergine Maria nel magistero di Giovanni Paolo II*, która prezentuje polską mariologię, inspirującą się nauczaniem św. Jana Pawła II. Od kilku lat w ramach ogólnopolskiego programu duszpasterskiego PTM przygotowuje osobny zeszyt mariologiczny.

Upowszechnianiu i popularyzacji zdrowej, posoborowej mariologii służy także oficjalna strona PTM – <http://www.ptm.rel.pl/>, założona w grudniu 2009 roku.

ZESPÓŁ DS. SANKTUARIÓW KONFERENCJI EPISKOPATU POLSKI

Zespół ds. Sanktuariów obejmuje swą troską posługę kustoszy w sanktuariach, stara się animować życie w sanktuariach poprzez formację kustoszy duchową i pastoralną. Służą temu doroczne spotkania organizowane wspólnie z Polskim Towarzystwem Mariologicznym. Uczestniczą w nich kustosze różnych sanktuariów. Zaproszenia są rozsyłane do wszystkich sanktuariów, które są zebrane na liście pozostającej do dyspozycji Zespołu.

Wielką pomocą dla Zespołu jest powołana w 2017 roku Rada Kustoszy, wyłoniona z grona kustoszy. Kieruje się własnym regulaminem i stanowi ciało pośredniczące między Zespołem a kustoszami. Zebrania Rady są okazją do twórczego działania i poszukiwania nowych inicjatyw, jak ostatnio podjęcie wyzwań związanych z nową ewangelizacją. W planach pracy Zespołu na przyszłe lata przewidywane jest opracowanie *Vademecum kustosza*, jako pomocy do prowadzenia posługi w sanktuariach.

Aktualnie zespołem kieruje bp. Henryk Ciereszko. W skład Zespołu wchodzi grupa księży biskupów i reprezentacja kustoszy sanktuariów.

RADA KONFERENCJI EPISKOPATU POLSKI DS. MIGRACJI, TURYSTYKI I PIELGRZYMEK

Zadaniem Rady jest publikacja i realizacja wskazań Stolicy Apostolskiej i Konferencji Episkopatu Polski odnoszących się do duszpasterstwa pielgrzymów, turystów, podróżnych i pracowników na lotniskach, migrantów, uchodźców i podróżnych, zagranicznych studentów, ludzi morza, pracujących w cyrku, nomadów, Romów, Sinti i Cyganów, ofiar prostytucji i handlu ludźmi.

Zadaniem Rady jest również:

- wspieranie i koordynowanie wszelkich inicjatyw promujących pomoc migrantom, uchodźcom, szukającym azylu, przymusowo przesiedlonym, ofiarom handlu ludźmi – niezależnie od ich religii, rasy, przynależności etnicznej lub narodowej;

- współpraca z Papieską Radą ds. Migrantów i Podróżnych (do 31 grudnia 2016), Sekcją migrantów i uchodźców Dykasterii Watykańskiej ds. integralnego Rozwoju Człowieka (od 1 stycznia 2017), Międzynarodową Katolicką Komisją ds. Migracji (ICMC), Radą Konferencji Episkopatów Europy (CCEE) i Komisją Konferencji Episkopatów Unii Europejskiej (COMECE);

- współpraca z analogicznymi organizacjami społeczności międzynarodowej;
- monitorowanie legislacji państwowej w sprawach ludzi objętych wyżej wymienioną kompetencją Rady.

Rada spotyka się na corocznych, ogólnopolskich spotkaniach formacyjnych z przewodnikami turystycznymi, dyrektorami i przewodnikami pielgrzymek, Dróg św. Jakuba.

Radzie Konferencji Episkopatu Polski ds. Migracji, Turystyki i Pielgrzymek przewodniczy bp Krzysztof Zadarko. W jej skład wchodzi członkowie i konsultorzy. Kontakt: <http://migracja.episkopat.pl>

NIEKTÓRE OŚRODKI MARIOLOGICZNE, RUCHY, STOWARZYSZENIA I DZIEŁA MARYJNE W KOŚCIELE W POLSCE

Studium mariologiczne

- Centrum Studiów Mariologicznych UKSW – „Kolbianum” w Niepokalanowie.
- Katedra Pneumatologii, Eklezjologii i Mariologii w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II.
- Katedry Mariologii na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II w Krakowie oraz na Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie.
- Kursy na wydziałach teologicznych oraz w wyższych seminariach duchownych.

Ośrodki duchowości maryjnej

- Polskie Towarzystwo Mariologiczne.
- Instytut Prymasowski Kard. Stefana Wyszyńskiego.
- Jasnogórski Instytut Maryjny i Jasnogórska Biblioteka.
- Centrum Formacji Maryjnej w Licheniu Starym.
- Sekretariat Fatimski przy Narodowym Sanktuarium Matki Bożej Fatimskiej w Zakopanem na Krzeptówkach.
- Sanktuaria maryjne, jako miejsce formacji maryjnej i mariologicznej. Niektóre z nich posiadają własne ośrodki maryjno-mariologiczne, organizujące

regularne bądź okazjonalne wydarzenia mariologiczne, jak: sympozja, wystawy, wykłady oraz prelekcje z mariologii.

- Zakony i zgromadzenia zakonne oraz instytuty życia konsekrowanego, zwłaszcza te o charakterze maryjnym, jako ośrodki, w których następuje przełożenie mariologii na praktykę życia.

- Ruchy i stowarzyszenia katolickie, zwłaszcza o duchowości maryjnej. Mariologia służy im dla odkrycia i pogłębienia charyzmatu maryjnego. Do najbardziej znanych należy zaliczyć: Rycerstwo Niepokalanej, Legion Maryi, Pomocnicy Maryi Matki Kościoła i Ruch Światło-Życie.

- Upowszechnianiu wiedzy mariologicznej służą media katolickie, zarówno czasopisma, jak i media elektroniczne. Szczególną rolę odgrywają rozgłośnie katolickie, radia diecezjalne, Radio Maryja i Telewizja Trwam.

- Wydawnictwa mariologiczne i maryjne: dokumenty Stolicy Apostolskiej i Episkopatu Polski – Komisji Maryjnej, „Studia Claromontana”, tomy mariologiczne Polskiego Towarzystwa Mariologicznego, wydawnictwa KUL, „Salvatoris Mater”, tomy „Theotokos”, „Bibliotheca Kolbiana”, „Rycerz Niepokalanej”, „Różaniec”.

Ruchy maryjne

Ruch Światło-Życie (Oaza)

Założony przez Sługę Bożego ks. Franciszka Blachnickiego. Od samego początku oddany Niepokalanej Matce Kościoła jako Matce Nowego Życia i Oazy Żywego Kościoła. W zrozumieniu tego tytułu kryje się właściwy charyzmat Ruchu, który w swojej najgłębszej istocie jest charyzmatem maryjnym. Od chwili dokonania przez kard. Karola Wojtyłę, powyższy aktu oddania uważany jest za akt konstytutywny Ruchu. Ruch używa także, jako swego samookreślenia, nazwy: Dzieło Niepokalanej Matki Kościoła.

Focolari – Dzieło Maryi

Ruch „Focolari” został zainicjowany przez Chiarę Lubich w 1943 roku w Trydencie. Realizuje testament Jezusa: „Aby wszyscy byli jedno”. Wyprasza dar jedności w rodzinach, w życiu społecznym, wśród młodych, w parafiach, seminariach, diecezjach, zakonach, angażuje się w dialog ekumeniczny.

Młodzieżowy Ruch Rycerstwa Niepokalanej (MRRN)

MRRN skupia ludzi młodych, którzy w Rycerstwie Niepokalanej (MI) odkrywają drogę rozwoju swojego życia duchowego. Pragną oni poświęcić swoją młodość w służbie Jezusowi i Maryi w duchu św. Maksymiliana Marii Kolbe.

Stowarzyszenia maryjne

Jasnogórska Rodzina Różańcowa (JRR)

Powstała w okresie odnowy religijnej narodu polskiego w czasie obchodów tysiąclecia Chrztu Państwa Polskiego, założona przez paulina, o. Bronisława Matyszczyka. Swoimi korzeniami sięga roku 1610, kiedy zostało założone Bractwo Różańcowe, gromadzące w swych szeregach wiernych wszystkich warstw społecznych, duchownych i świeckich, obejmowało swym zasięgiem teren całej Rzeczypospolitej. Inspiracją do odnowy Apostolstwa Modlitwy Różańcowej stało się wezwanie Księdza Prymasa Kardynała Stefana Wyszyńskiego, który zatroskany o losy Kościoła i współczesnego człowieka, a zarazem uwrażliwiony na znaki czasu, skierował do Polaków apel, by modlitwa różańcowa powiązała serca Polaków w obronie narodu, pod opieką Zwycięskiej Pani Jasnogórskiej.

26 sierpnia 1970 roku, Jasnogórska Rodzina Różańcowa otrzymała błogosławieństwo pasterskie, a 5 sierpnia 1974 roku, została prawnie ustanowiona i zatwierdzona przez Księdza Prymasa Kardynała Stefana Wyszyńskiego. Do głównych zadań apostołatu należy realizowanie celów tej Wspólnoty Modlitewnej, a przede wszystkim szerzenie kultu Błogosławionej Bogarodzicy Maryi, poprzez propagowanie modlitwy różańcowej, jako czynnej pomocy Matki Kościoła. Jej zadaniem jest modlitwa w intencji Ojca Świętego, biskupów i kapłanów oraz całego ludu Bożego, a także troska o zbawienie każdego człowieka, o odnowę życia religijno-społecznego i powszechny pokój Boży w całym świecie. Statut JRR zatwierdził św. Jan Paweł II.

Żywy Różaniec

To wspólnota osób, które w duchu odpowiedzialności za Kościół i świat, w prostocie modlitwy różańcowej otaczają opieką tych, którzy najbardziej jej potrzebują, idąc za wskazaniem, zawartym zwłaszcza w papieskich intencjach Apostolstwa Modlitwy. Modlitwa różańcowa, powszechnie znana i wielokrotnie polecana przez papieży, zyskała popularność dzięki wspólnotowej formie modlitwy, zainicjowanej przez Sługę Bożą Paulinę Jaricot w Lyonie w 1826 roku.

Członkowie Żywego Różańca, podzieleni na grupy po dwadzieścia osób, odmawiają tę modlitwę codziennie, każdy jedną dziesiątkę (każda grupa składa

się z tyłu osób, ile jest tajemnic w różańcu). Modlitwa różańcowa podejmowana jest też w innych formach, m.in. w tzw. Różach Różańcowych, grupach modlitwy rodziców za dzieci, Krucjaty Różańcowej i innych wspólnotach.

Bractwo Najświętszej Maryi Panny Królowej Korony Polski

Jest kontynuatorem Bractwa Koronacji Najświętszej Maryi Panny Częstochowskiej, powołanego przez papieża Klemensa XI *breve* apostolskim *Cum sicut accepimus* z dnia 4 kwietnia 1718 roku. Jego inicjatorami byli paulini jasnogórscy, dla uczczenia koronacji Jasnogórskiego Wizerunku w dniu 8 września 1717 roku. Reaktywowane przy Sanktuarium Jasnogórskim 24 kwietnia 2013 roku przyjęło nazwę: Bractwo Najświętszej Maryi Panny Królowej Korony Polski.

Charyzmatem Bractwa jest zawierzenie Niepokalanemu Sercu Maryi, Królowej Polski i szerzenie kultu Maryi, Królowej Polski.

Legion Maryi

Legion Maryi jest stowarzyszeniem ludzi świeckich, których celem jest głoszenie chwały Bożej, wspieranie Kościoła na polu ewangelizacyjnym i dążenie do osobistej świętości poprzez modlitwę i pracę apostolską w duchu zawierzenia i pod przewodnictwem Najświętszej Maryi Panny. W swoim działaniu Legion Maryi podporządkowany jest i zachowuje wierność Kościołowi i jego Pasterzom. Służy na zasadach wolontariatu.

Legioniści Maryi – jako uczniowie Jezusa – mają obowiązek zmieniać świat, by był bardziej ludzki i bardziej Boży, by stawał się świątynią Bożej chwały. Aby to uczynić, winni wpierw sami żyć uczciwie i po Bożemu.

Legion Maryi wziął swą nazwę od legionów rzymskich, gdyż ma być – tak jak one – niepokonaną armią Maryi, której sukcesy będą w dużym stopniu zależały od niezłomnego ducha legionistów. Pomaga Maryi w doprowadzeniu wszystkich do Jej Syna. Jest armią, która zdobywa świat dla Chrystusa przez Maryję. To zadanie pełni od 1921 roku, to jest od czasu założenia go przez Sługę Bożego Franciszka Duffa, a w Polsce od lat osiemdziesiątych XX wieku.

Rycerstwo Niepokalanej (MI)

Rycerstwo założone przez św. Maksymiliana Kolbego w 1917 roku w Rzymie pod łacińską nazwą *Militia Immaculatae* (MI), jest publicznym, powszechnym i międzynarodowym stowarzyszeniem wiernych: świeckich i duchownych.

Celem MI jest przyczyniać się do nawrócenia i uświęcenia wszystkich, troszcząc się o jak największą chwałę Przenajświętszej i Nierozdzielnej Trójcy. Jej członkowie powierzają się i oddają całkowicie Niepokalanej dla własnego uświę-

czenia, a także, by współpracować z Jej matczyną misją kierowania serca każdego człowieka ku Chrystusowi. Członkowie Rycerstwa na wzór Maryi, Dziewicy słuchającej, Dziewicy modlącej się, Dziewicy Matki, Dziewicy ofiarującej, starają się realizować Jej postawę w swoim życiu przez: słuchanie Słowa Bożego, modlitwę liturgiczną i osobistą, miłość względem wszystkich, ofiarowanie samego siebie, po to by współpracować z Chrystusem w zbawianiu świata.

Sodalicja Mariańska

Sodalicja to stowarzyszenie religijno-społeczne, „Hufiec Maryi” (*Sodalis Marianus* to przyjaciel Maryi). Jest katolickim stowarzyszeniem zrzeszającym czcicieli Maryi.

Pierwsza Sodalicja Mariańska powstała w Rzymie w 1563 roku z inicjatywy ks. Jana Leunisa SJ. Członkowie sodalicy mieli dbać o własne doskonalenie moralne, pielęgnować pobożność maryjną i eucharystyczną, prowadzić akcje charytatywne, nauczać katechizmu prostych ludzi, czy zaniedbaną młodzież i przygotowywać ich do sakramentów świętych.

W Polsce rozpoczęły swoją działalność w momencie pojawienia się jezuitów.

Po okresie zaborów i wojen, Sodalicje wznowiły swoją działalność w 1980 roku zatwierdzone przez kard. Stefana Wyszyńskiego, natomiast zasady ogólne ich działania zatwierdził w 1983 roku kard. Józef Glemp. Zadaniem sodalisów jest troska o pogłębianie własnego życia duchowego oraz działalność apostołska. Szczególnym zadaniem członków Sodalicy w Polsce jest troska o wypełnianie Jasnogórskich Ślubów Narodu z 1956 roku.

Stowarzyszenie Cudownego Medalika

Apostolat Maryjny, odnowiony po Soborze Watykańskim II, w Polsce powstał w roku 1980 z okazji 150. rocznicy objawień NMP św. Katarzynie Labouré. Objawienia te miały miejsce w Domu Macierzystym Sióstr Miłosierdzia w Paryżu, przy ulicy du Bac 14. Apostolat, nawiązując do Stowarzyszenia Cudownego Medalika, nakreślił zasadnicze linie kierunkowe swej duchowości statutem, który na podstawie decyzji Konferencji Episkopatu Polski obowiązywał we wszystkich diecezjach polskich.

Celem Stowarzyszenia jest przede wszystkim szerzenie kultu Niepokalanej objawiającej Cudowny Medalik, szczególnie przez formację i uświęcanie jej członków oraz szerzenie kultu Niepokalanej, a także realizację apostolatu miłosierdzia. Dokonuje się to m.in. przez wykonywanie bezpośredniej służby ubogim w duchu ewangelicznej miłości wedle charyzmatu św. Wincentego à Paulo, patrona katolickich dzieł charytatywnych.

Stowarzyszenie Maryi Wspomożycielki

Powstało staraniem św. Jana Bosko przy Sanktuarium Matki Bożej Wspomożycielki Wiernych (ADMA) w Turynie 18 kwietnia 1869 roku. Stowarzyszenie jest miejscem spotkania ludzi wiary, którzy podejmują jego charakterystyczne posługi. Oferuje ono drogę uświęcenia i apostołatu salezjańskiego. W sposób szczególny ksiądz Bosko ustanowił je, aby zaangażować jak najwięcej ludzi w duchowość i posłannictwo Zgromadzenia Wspomożycielki, we wszystkich formach, publicznych i prywatnych, zaaprobowanych przez Kościół.

Działa w komunii i wierności wobec Pasterzy Kościoła i we współpracy z innymi grupami kościelnymi, zwłaszcza z grupami Rodziny Salezjańskiej.

Pomocnicy Maryi Matki Kościoła

Zostali powołani do życia listem Prymasa Wyszyńskiego w dniu 26 sierpnia 1969 roku na Jasnej Górze. Istotą tego Ruchu jest całkowite oddanie się Matce Bożej w niewolę miłości, aby z Nią nieść pomoc Chrystusowi, żyjącemu w Kościele i w świecie. Pomocnicy, świadomi obecności Maryi na drogach wiary, podejmują szczególną odpowiedzialność za realizację *Milenijnego Aktu oddania Polski Matce Bożej w niewolę miłości za wolność Kościoła w Ojczyźnie i całym świecie*. Specyfiką duchowości Pomocników są: maryjność, eklezjalność i pomocniczość.

Rodzina Rodzin

Ruch Apostolski Rodzina Rodzin – „Rodzina Bogiem silna”, powstał w 1952 roku. Założycielami są: Sługa Boży Kardynał Stefan Wyszyński, Maria Okońska, założycielka instytutu Prymasa Wyszyńskiego, oraz Maria Wantowska, która szczególnie odczytała charyzmat tej wspólnoty.

Główne elementy duchowości Rodziny Rodzin to: eklezjalność – świadome włączanie się w aktualne potrzeby Kościoła Powszechnego i Kościoła lokalnego; maryjność – zawierzenie siebie i swojej rodziny Maryi; oddanie się Jej w niewolę miłości do całkowitej dyspozycji; patriotyzm – umiłowanie ojczyzny, troska o duchowe dziedzictwo, kulturę, tradycję, obyczaje polskie w każdej rodzinie, wychowanie do odpowiedzialności za Ojczyznę; rodzinność – wrażliwość na potrzeby rodziny, tworzenie wspólnot wzajemnie sobie pomagających, wychowanie młodego pokolenia do świadomego odczytania powołania życiowego.

Członkowie ruchu dążą do uświęcenia swoich rodzin poprzez modlitwę, życie sakramentalne, ofiarną służbę Kościołowi i Ojczyźnie w duchu zawierzenia Maryi Matce Kościoła. Świadomym włączeniem się we wspólnotę Rodziny Rodzin jest osobisty akt oddania Matce Bożej. Cel istnienia Rodziny Rodzin sformułowany przez Prymasa Tysiąclecia: „Wychowanie rodzin chrześcijańskich do wiernej

miłości małżeńskiej, do ofiarnego rodzicielstwa, do wzajemnej pomocy między rodzinami”.

Dzieci Maryi

Dzieci Maryi oraz Młodzież Maryjna, nazywana również JMV – jest stowarzyszeniem obejmującym dziewczęta i chłopców, którzy chcą żyć duchem maryjnym i szerzyć cześć Najświętszej Maryi Panny Niepokalanej. Powstało pod wpływem objawień Matki Bożej św. Katarzynie Labouré w roku 1830, w kaplicy Sióstr Miłosierdzia w Paryżu. Zostało zatwierdzone przez papieża Piusa IX dnia 20 czerwca 1847 roku. Celem Stowarzyszenia jest pogłębianie nabożeństwa do Najświętszej Maryi Panny i szerzenie Jej kultu; wychowanie wszystkich członków w wierze i życiu modlitwy, budzenie i rozwijanie ducha apostołskiego w służbie ubogim, szczególnie młodym ofiarom nędzy duchowej i materialnej.

Stowarzyszenie Montfortańskie

Stowarzyszenie „Maryi Królowej Serc” zaprasza swoich członków do życia i rozpowszechniania, przykładem i czynem Królestwa Jezusa za pośrednictwem Maryi. Wierni, którzy wstępują do stowarzyszenia, pozostają przy swoim stanie życia i w warunkach, w których się znajdują w momencie wstąpienia. Mogą oni w różnym stopniu przeżywać swoją przynależność do apostołskiej wspólnoty montfortańskiej, angażując się w projekty misyjne i przyjmując drogę duchową św. Ludwika Grignon de Montfort.

Stowarzyszenie NMP Królowej Polski

Stowarzyszenie działa w myśl dewizy papieża św. Piusa X: „Odnówić wszystko w Chrystusie”. Ideą, która przyświeca jej członkom jest pragnienie odnowienia wszystkiego w Chrystusie, w imię Maryi Królowej Polski, w mocy Ducha Świętego.

Działa i inicjatywy maryjne

Duchowa Adopcja

Praktyka duchowej adopcji, jako dziewięciomiesięcznej modlitwy za nienarodzone dziecko i jego rodziców, rozpoczęła się w kościele paulinów w Warszawie w 1988 roku. Wyraża się osobistą modlitwą jednej osoby o ocalenie życia dziecka wybranego przez Boga, Dawcę Życia, przez okres 9 miesięcy. Ma ona na

celu uratowanie dziecka, jego godne życie po urodzeniu oraz jest modlitwą za rodziców. Zobowiązanie adopcyjne poprzedza przyrzeczenie, które je utwierdza.

Jasnogórskie Centrum Modlitwy Zawierzenia

Odwołuje się do Ślubów Króla Kazimierza oraz Ślubów Jasnogórskich w trzy-stulecie obrony Jasnej Góry. Śluby stały się przyrzeczeniami całego wierzącego narodu. Zostały złożone Maryi, Królowej Polski, jako program pracy duchowej, odnowy moralnej i społecznej. Centrum promuje modlitwę zawierzenia, nawiązującą do *Milenijnego Aktu Oddania Matce Bożej w niewolę miłości*, potwierdzonego przez św. Jana Pawła II na Jasnej Górze w 1979 roku. Centrum modlitwy zawierzenia promuje Dzieło Modlitwy „Z Maryją ratuj człowieka” jako modlitwy w intencji tych, o których Bóg wie, że ich zbawienie jest zagrożone.

Peregrynacja Obrazu Matki Bożej Jasnogórskiej

Peregrynacja kopii Obrazu Matki Bożej Jasnogórskiej w tzw. Wizerunku Nawiedzenia trwa od 26 sierpnia 1957 roku po wszystkich parafiach polskich diecezji. Pierwsza peregrynacja przebiegała w latach 1957-1980; druga rozpoczęła się w roku 1985 i będzie trwała do roku 2025.

Różańcowe Jerycho

Różańcowe Jerycho, to nieprzerwane, rotacyjne czuwanie grup lub osób przed Najświętszym Sakramentem przez siedem dni. W programie modlitewnym przewidziana jest codzienna Msza Święta, Różaniec, a o godz. 15.00 każdego dnia Koronka do Miłosierdzia Bożego.

Szkoła Ewangelizacji Niepokalanej (SEN)

SEN, to trzyletni program formacji, obejmujący: rekolekcje, zajęcia, spotkania i wykłady. Prowadzone w duchu franciszkańskim, z uwzględnieniem zasad nowej ewangelizacji, tradycji zakonu i dziedzictwa kolbiańskiego.

Radio Maryja

Radio Maryja w Polsce zaczęło nadawać swoje programy od dnia 8 grudnia 1991 roku w Toruniu i Bydgoszczy. Tego dnia do kaplicy rozgłośni z kościoła pw. Św. Józefa została wprowadzona procesjonalnie figura Matki Bożej Fatimskiej, Patronki Radia. Z Radia Maryja wyrosło wiele dzieł, m.in. Telewizja Trwam oraz Rodzina Radia Maryja.